

Disciplinnämndens verksamhet 2017

SVERIGES ADVOKATSAMFUND
2018

Disciplinnämndens verksamhet 2017

SVERIGES ADVOKATSAMFUND
2018

© 2018 SVERIGES ADVOKATSAMFUND
REDAKTÖR: SOFIA RAHM
GRAFISK FORM: TIDNINGSMAKARNA AB
TRYCK: DANAGÅRDLITHO AB, ÖDESHÖG 2018
ISBN 978-91-983899-3-7

Innehåll

Frågor och svar om disciplinverksamheten 6

Året i siffror 8

**Familjerätt; några frågor hänförliga till testamenten
och boutredningar 10**

**Intressekonflikter; affärsjuridik/offentlig rätt
och humanjuridik 13**

Fakturering; krav på uppgift om vem biträdet avsett 18

Hantering och återbetalning av klientmedel 19

Bristande kommunikation med klienten 21

God advokatsed efter beslut från Konsumenttvistnämnden 22

Ytterligare avgöranden från disciplinnämnden 23

- *Erinran 23*
- *Varning 25*
- *Varning med straffavgift 26*
- *Uteslutning 27*
- *Uttalande 27*
- *Ingen åtgärd 28*

Disciplinnämndens ledamöter per den 31 december 2017 29

Frågor och svar om disciplinverksamheten

i) Vad avser tillsynen?

Advokatsamfundet utövar tillsyn över advokater. Advokat är den som är ledamot av Advokatsamfundet. Titeln advokat är enligt 8 kap. 10 § rättegångsbalken straffrättsligt skyddad och får bara användas av den som är ledamot i Advokatsamfundet. Den som annars använder titeln kan dömas till böter.

Advokaters verksamhet styrs av en rad lagar och regler. Lagreglerna finns framför allt i rättegångsbalken. De grundläggande etiska reglerna för advokater finns i Advokatsamfundets Vägledande regler om god advokatsed (VRGA) och i kommentaren till de vägledande reglerna. Regler om advokaters yrkesplikter finns också i Advokatsamfundets stadgar.

En väsentlig del av Advokatsamfundets tillsyn hänför sig till den disciplinära verksamheten, i vilken samfundets disciplinnämnd prövar om en advokat i ett enskilt fall har brutit mot god advokatsed.

ii) Hur initieras disciplinärenden?

Ett disciplinärende initieras vanligtvis genom att någon gör en disciplinanmälan till Advokatsamfundet och riktar kritik mot en advokats agerande. Advokatsamfundet kan emellertid också självt – genom information som erhållits eller inhämtats på initiativ från generalsekreteraren, efter beslut från styrelsen – initiera ärenden mot advokater.

iii) Hur är disciplinnämnden sammansatt och hur handläggs disciplinärenden?

Disciplinnämnden består av elva ledamöter: åtta advokater som väljs av Advokatsamfundets fullmäktige och tre offentliga representanter som utses av regeringen. Normalt tas en anmälan om disciplinärt ingripande först upp på en prövningsavdelning inom disciplinnämnden. En prövningsavdelning består av tre ledamöter, varav en offentlig representant. Är prövningsavdelningen enig om att påföljd inte är aktuell och enig om innehållet i beslutet, så får prövningsavdelningen avgöra ärendet. I annat fall ska ärendet hänskjutas till disciplinnämnden för behandling i plenum.

Handläggningen i nämnden är skriftlig. Är omständigheterna sådana att risk för uteslutning finns ska dock enligt 43 § Advokatsamfundets stadgar advokaten kallas till muntlig förhandling.

Vid en muntlig förhandling förs Advokatsamfundets talan av en advokat. Den advokat mot vilken anmärkning riktas företräds av en försvarare. Finns anmälare i disciplinärendet, bereds också anmälaren tillfälle att närvara vid förhandlingen.

Muntliga förhandlingar i disciplinnämnden grundar sig på förvaltningsrättsliga principer. Disciplinnämnden har fått del av hela materialet och betraktar det som processmaterial. Parterna kan således under förhandlingen rikta in sig på att lyfta fram det väsentliga.

iv) Vilka är de disciplinära påföljderna?

Om disciplinnämnden finner att en advokat har åsidosatt god advokatsed kan advokaten tilldelas någon av de disciplinära påföljder som framgår av 8 kap. 7 § rättegångsbalken. Dessa är i) erinran, ii) varning, iii) varning med straffavgift (1 000–50 000 kr) och iv) uteslutning ur Advokatsamfundet.

I fall där en disciplinär påföljd inte anses nödvändig kan disciplinnämnden, antingen i en förvaltningsavdelning eller i plenum, göra ett uttalande. Ett uttalande är inte en disciplinär påföljd.

v) Vem utövar tillsyn över disciplinverksamheten?

Justitiekanslern (JK) granskar alla Advokatsamfundets beslut i disciplinärenden och får överklaga disciplinnämndens beslut till Högsta domstolen. Vidare får JK påkalla åtgärd mot en advokat om beslut fattats om att en anmälan skall avskrivas eller inte hänskjutas till disciplinnämnden. En sådan begäran från JK gör att ärendet behandlas av disciplinnämnden i plenum.

En advokat som utesluts kan klaga till Högsta domstolen. Andra beslut kan inte överklagas.

vi) Var hittar man viktiga avgöranden?

Disciplinnämnden publicerar löpande avgöranden av principiellt intresse. Avgörandena publiceras dels i tidskriften Advokaten, dels på Advokatsamfundets hemsida, www.advokatsamfundet.se.

Året i siffror

Föregående års siffror anges inom parentes. Det bör uppmärksammas att en påföljd kan vara gemensam för flera ärenden och att flera påföljder kan förekomma i ett ärende.

Inkomna ärenden

Inkomna anmälningar 2017	427	(439)
Av styrelsen upptagna disciplinärenden	33	(63)

Avgjorda ärenden

Disciplinnämnden

Uttalande	7	
Erinran	84	
Varning	24	
Varning med straffavgift	22	
Uteslutning	3	
Ingen åtgärd	22	
Avslås/avvisas/avskrivs och ingen åtgärd	46	
Totalt	208	(196)

Tre personliga inställelser har hållits under året.

Prövningsavdelningarna

Hänskjuts	93	
Uttalande	7	
Ingen åtgärd	244	
3-årsregeln	9	
Avvisas/avskrivs	5	
Totalt	358	(403)
Totalt antal avgjorda ärenden	566	(599)

Antalet disciplinanmälningar mot advokater 2017 var det lägsta under hela 2000-talet. Advokatsamfundet tog emot 427 anmälningar under året. Det är tolv färre än under 2016 och motsvarar en minskning med 3 procent. Därtill tog Advokatsamfundets styrelse upp 33 disciplinärenden på initiativ av generalsekreteraren, vilket är ett led i Advokatsamfundets proaktiva tillsyn.

Minskningen av antalet disciplinanmälningar följer den långsiktiga trenden att anmälningarna blir färre, trots att advokat kåren växer kraftigt. År 2000 kom 604 anmälningar in till disciplinnämnden. Det innebär att antalet anmälningar jämfört med det har minskat med 29 procent, trots att advokaterna har blivit 68 procent fler. Antalet advokater har ökat från 3 535 advokater år 2000 till 5 942 advokater år 2017.

2017 kan i övrigt betecknas som ett normalår för disciplinverksamheten. Antalet avgjorda ärenden och andelen ärenden som ledde till en disciplinär påföljd var ungefär desamma som föregående år.

Totalt behandlades 566 ärenden av disciplinnämnden 2017. De flesta av ärendena, 358 stycken, avgjordes av någon av prövningsavdelningarna. Prövningsavdelningarna hänsköt 93 ärenden till disciplinnämnden i plenum.

Disciplinnämnden i plenum avgjorde totalt 208 ärenden. Av dessa ledde 133 ärenden till att advokater tilldelades disciplinär påföljd.

Tre advokater uteslöts ur Advokatsamfundet. Antalet uteslutningar har de senaste åren varit cirka en om året med undantag för 2016 då sex advokater, flest någonsin, uteslöts.

Att antalet disciplinanmälningar minskat både i faktiska och i relativa termer har troligtvis att göra med Advokatsamfundets höga inträdeskrav och med det krav på vidareutbildning som ställs på ledamöterna. Kraven syftar till att säkra en etiskt och professionellt hög kvalitet inom kåren. Advokatexamen, som infördes 2004, är inriktad på advokatetik och utgör ett krav för inträde i samfundet. Sedan 2009 är det obligatoriskt för ledamöterna att genomgå 18 timmars strukturerad vidareutbildning per år. Vidare tillhandahåller Advokatsamfundet årligen en stor mängd kostnadsfria kurser i advokatetik både för advokater och biträdande jurister. Därtill kommer att samfundet intensifierat sin proaktiva tillsyn. Sammantaget bidrar allt detta till en högre etisk standard inom advokat kåren, vilket får effekt på antalet disciplinanmälningar.

Den vanligast förekommande disciplinpåföljden under året har, i likhet med föregående år, varit erinran. 84 erinringar har tilldelats advokater under året. Erinran är den mildaste disciplinära påföljden och har utgjort normalpåföljd för brott mot god advokatsed innefattande exempelvis dröjsmål med handläggningen av uppdrag eller dröjsmål med att besvara förfrågningar från

klient, intressekonflikter, och underlåtenhet att uppfylla vidareutbildningskravet eller underlåtenhet att komma in med revisorsintyg.

Den näst vanligaste påföljden har varit varning, vilken tilldelades advokater i 24 ärenden. Åsidosättanden som lett till varning har bl.a. utgjorts av sådana där advokaten försummat att komma in med överklagande inom föreskriven tid, eller där advokaten har misskött sin processföring genom att inte ha kommit in med yttranden till domstolen inom förelagd tid.

Varning med straffavgift har tilldelats advokater i 22 ärenden under året. Ett inte obetydligt antal av dessa har handlat om att advokater underlåtit att komma in med begärda yttranden till Advokatsamfundet. En advokat är enligt avsnitt 8 i VRGA skyldig att inom förelagd tid komma in med yttrande eller svaromål, som begärs av Advokatsamfundets styrelse eller disciplinnämnd eller av generalsekreteraren eller dennes medhjälpare samt Konsumenttvistnämnden. Underlåtenhet att göra det betraktas som allvarlig, eftersom den försvårar eller omöjliggör Advokatsamfundets handläggning och tillsyn. Straffavgiftens storlek vid sådan underlåtenhet är vanligtvis 5 000 kr. Handlar det om upprepad underlåtenhet bestäms straffavgiften till ett högre belopp.

I detta häfte redogörs för ett urval av de ärenden som disciplinnämnden har hanterat under året. Främst behandlas frågor som förekommit i större omfattning eller som är av principiellt intresse.

Familjerätt; några frågor hänförliga till testamenten och boutredningar

Disciplinnämnden behandlar varje år ett relativt stort antal anmälningar mot advokater med uppdrag inom familjerättens område. Flera av ärendena som behandlades under 2017 har innefattat frågor av principiellt intresse och disciplinnämnden har därför publicerat ett antal beslut. Två av besluten rörde frågor hänförliga till omständigheten att advokaten upprättat ett testamente.

Det ena ärendet handlade om bevittning och var ett ärende som Advokatsamfundets styrelse initierat på grundval av en skrivelse från en privatperson. I anmälan påstods att advokaten (A) hade upprättat ett testamente som bevitnats dels av henne själv, dels av testators far. Det gjordes gällande att testators far inte kunnat vara testamentsvittne på grund av jäv och att advokaten varit medveten om det.

Advokaten tillskrevs och anförde i yttrande bl.a. att hon vid testamentets

undertecknande inte varit medveten om att testamentsvittnet varit far till testatorn.

Nämnden fann det utrett att advokaten inte ens hade försökt få uppgift om och i så fall vilken relation testamentsvittnet haft till testatorn, men bedömde att hon borde ha gjort det. Advokaten tilldelades erinran med följande motivering.

När en advokat biträder en klient med upprättande av ett testamente och medverkar till undertecknande och bevitning av testamentet är det ett starkt klientintresse att advokaten så långt det är möjligt försäkras om i vart fall att testamentet inte blir behäftat med formfel som efter klander av testamentet kan leda till att det förklaras ogiltigt.

Det i ärendet aktuella testamentet har kommit att vara behäftat med ett ogiltighetsgrundande formfel till följd av att vittnet Y varit testators far. Av utredningen och A:s egna uppgifter framgår att A inte ens försökt få uppgift om och i så fall vilken relation Y hade till testatorn. Genom att inte göra det har A åsidosatt sina plikter som advokat (17/0769).

Det andra ärendet kom att gälla räckvidden av advokatens tystnadsplikt i förhållande till en avliden klient. Advokaten (A) hade upprättat ett testamente och gåvobrev för anmälares (X:s) mor (Y). Handlingarna var till förmån för anmälares bror (Z). Tvist uppstod sedan mellan anmälares och dennes bror angående ogiltighet av testamente samt återgång av gåva. Advokaten åtog sig då uppdrag som ombud för brodern och åberopade sig själv som vittne i rättegången. Parterna kom emellertid att förlikas, så något vittnesmål blev aldrig av.

I anmälan riktade X kritik mot advokaten för att denne hade tänkt vittna, och gjorde gällande att advokaten på grund av jäv varit förhindrad att åta sig uppdraget för brodern.

Nämnden fann att tystnadsplikten gentemot Y inte utgjorde hinder för advokaten att vittna och gjorde följande bedömning.

Nämnden konstaterar inledningsvis att en advokats tystnadsplikt även gäller i förhållande till en avliden klient och att dödsbodeläggarna inte kan lösa advokaten från tystnadsplikten ens om de är eniga.

Det måste emellertid finnas möjlighet för en advokat att efter klientens död lämna uppgifter och även att vittna om sådant som omfattas av tystnadsplikten. En förutsättning för detta är dock att det framstår som rimligt att anta att klienten inte gjort anspråk på advokatens tystnadsplikt när det gäller de ifrågavarande uppgifterna eller, med andra ord, att det framstår som rimligt att anta att klienten skulle ha löst advokaten från tystnadsplikten om klienten hade varit i livet.

När advokatuppdraget gäller exempelvis upprättande av ett testamente eller ett gåvobrev, ligger det enligt nämndens mening närmast i uppdragets natur att klienten inte har anspråk på advokatens tystnadsplikt när det gäller sådant som kan ha betydelse för rättshandlingens giltighet och i vart fall inte – när det gäller testamente – beträffande sådant som omfattas av en i testamentet intagen vittnesmening för den händelse advokaten bevittnat testamentet. Tvärtom har klienten rimligen i en sådan situation närmast ett anspråk på att advokaten ska kunna lämna uppgifter och avge vittnesmål.

Enligt nämndens mening har A:s uppdrag för Y inte utgjort hinder för honom att företräda Z mot X. Av utredningen framgår att det åberopade vittnesförhöret med A var avsett att röra sådana förhållanden att A – med hänsyn till vad nämnden uttalat ovan – inte hade åsidosatt god advokatsed även om han hade kommit att avlägga vittnesmålet.

Anmälan föranledde därför inte någon åtgärd mot A (16/0676).

Varje år görs ett antal disciplinmätningar mot advokater i egenskap av boutredningsmän i dödsbon. Dessa ärenden rör ofta dödsbon, i vilka det föreligger djupa konflikter mellan delägarna och ärendena är till sitt omfång inte sällan omfattande.

Under året har några lite speciella frågor hänförliga till denna ärendetyper kommit till nämndens prövning. Som exempel kan nämnas ett ärende i vilket advokaten (A) i sin egenskap av boutredningsman hade tagit emot och förvarat en lott i Miljonlotteriet. Anmälaren, som var en av fyra dödsbodelägare, gjorde gällande att advokaten haft lotten på sitt kontor och att lotten blivit ogiltig, vilket inneburit att eventuell vinst uteblivit. Advokaten anförde att han inte ansåg att det var hans uppgift som boutredningsman att skrapa lotten; samtliga dödsbodelägare hade känt till att lotten fanns, varför de hade kunnat bestämma tid för att gemensamt skrapa lotten hos honom, men någon sådan begäran hade inte framställts.

Nämnden, som konstaterade att det framgick av utredningen att A i sin egenskap av boutredningsman hade tagit emot och hos sig förvarat lotten, gjorde följande bedömning.

Inget har framkommit som talar för annat än att lotten utgjorde en tillgång i dödsboet och att en eventuell vinst hade tillfallit boet. Det därmed ingått i A:s ansvar som boutredningsman att själv kontrollera om lotten utföll med vinst och, om så var fallet, lösa in vinsten innan tiden för detta gick ut. Genom att inte i tid kontrollera om det förelåg vinst på lotten, har A åsidosatt sina plikter som advokat.

Nämnden fann också att advokaten åsidosatt god advokatsed genom att ha

varit i ett betydande dröjsmål med att besvara en fråga från anmälaren om vilken timtaxa han tillämpade. Advokaten tilldelades erinran (16/1715).

I ett annat ärende hade anmälaren, som var en av två dödsbodelägare, ansökt hos tingsrätten om advokatens entledigande som boutredningsman. I disciplinärendet anmärkte anmälaren bl.a. på att advokaten hade debiterat dödsboet arvode för arbete i målet om entledigande.

Nämnden konstaterade att advokaten och inte dödsboet hade varit part i det målet och fann att advokaten inte haft rätt att debitera boet för detta arbete. Genom att ändå göra det hade advokaten åsidosatt god advokatsed. Också i detta ärende tilldelades erinran (16/2048).

Intressekonflikter; affärsjuridik/offentlig rätt och humanjuridik

Antalet ärenden 2017 i vilka frågan handlat om intressekonflikt har i likhet med de senaste åren varit stort. Ärendena har i vissa fall tagit betydande resurser i anspråk och krävt snabb handläggning, eftersom de handlat om pågående processer samt kunnat leda till en skyldighet att frånträda.

Frånvaron av intressekonflikter utgör tillsammans med oberoende, lojalitet och tystnadsplikt advokatyrets kärnvärden. Reglerna om förhindrande av intressekonflikter finns i avsnitt 3 i VRGA. Reglerna behandlar både hur intressekonflikter uppkommer och hur advokaten ska förfara i sådana situationer.

Ärendena som nämnden behandlat har varit hänförliga till olika rättsområden, inte minst det affärsjuridiska. Här följer ett urval ärenden sorterade efter i) affärsjuridik/offentlig rätt och ii) humanjuridik. Påföljderna som tilldelades advokaterna i ärendena har varit erinran.

i) Affärsjuridik/offentlig rätt

I ett ärende ställdes frågan om möjligheterna att genom samtycke från klienten läka en intressekonflikt. Omständigheterna var komplicerade, men mycket förenklat innefattade de att det förelåg en licenstvist mellan Bolag I och Bolag II. Bolag II företräddes av advokaterna BI och BII verksamma vid Advokatbyrån i B-stad. Samtidigt företrädde advokaterna CI och CII, verksamma vid Advokatbyrån i C-stad, Bolag I i ett mål mot ett annat bolag, Bolag III. När detta upptäcktes, gjordes bedömningen att en eventuell intressekonflikt skulle kunna läkas genom samtycke från Bolag I. CI och CII fick därför i uppdrag att inhämta samtycke från Bolag I.

Nämnden konstaterade att advokaternas i C-stad ärende för Bolag I mot Bolag III inte hade något sakligt samband med advokaternas i B-stad ärende för Bolag II mot Bolag I, men att det stod klart att det senare ärendet rörde frågor av sådan avgörande betydelse för Bolag I:s verksamhet att reglerna om intressekonflikt utgjorde hinder för BI och BII på kontoret i B-stad att biträda Bolag II mot Bolag I samtidigt som Bolag I var klient på Advokatbyråns kontor i C-stad. Vad sedan gällde frågan om samtycke uttalade nämnden följande.

Om en intressekonflikt av sådan art som den aktuella föreligger, är det emellertid, undantagsvis, möjligt för advokaten att trots intressekonflikten ändå anta eller fortsätta ett uppdrag om berörd klient eller berörda klienter lämnar ett uttryckligt samtycke och dessutom förutsatt att omständigheterna inte är sådana att det finns anledning till tvivel på advokatens förmåga att fullt ut tillvarata klientens intressen. Det måste understrykas att det alltid är advokaten som har att avgöra om situationen är sådan att det är möjligt att genom samtycke läka den föreliggande intressekonflikten.

Möjligheten att genom uttryckligt samtycke från klientens sida läka en föreliggande intressekonflikt, är således avsedd att kunna användas endast undantagsvis. Huvudregeln är att en konstaterad intressekonflikt utgör hinder för advokaten att anta eller att fortsätta det ifrågasvarande uppdraget. I det nu aktuella fallet har, som redan sagts ovan, Bolag II:s ärende mot Bolag I rört frågor av så avgörande betydelse för Bolag I:s verksamhet att det enligt nämndens mening inte ens med ett uttryckligt samtycke från Bolag I:s sida har varit möjligt för BI och BII vid Advokatbyråns kontor i B-stad att biträda Bolag II mot Bolag I samtidigt som Bolag I var klient på Advokatbyråns kontor i C-stad (16/2239).

Två ledamöter var av skiljaktig mening. Beslutet innefattade vidare bedömningar i frågor om frånträde och skyldighet att registrera uppgifter i motpartsregister m.m. Beslutet finns publicerat på hemsidan.

Ett annat ärende handlade om byråjäv som uppkommit genom ett sammangående mellan Advokatfirman F i A-stad, vid vilken advokat A var verksam och Advokatbyrån, vid vilken advokat B var verksam. Avtal om sammangående hade träffats i september 2010.

A hade företrätt Bolag I i ett flertal överprövningsärenden avseende offentliga upphandlingar och B hade 2013 åtagit sig uppdrag för Landstinget att granska ett underlag till en efterföljande upphandling. Landstinget och Bolag I hade 2010 varit varandras motparter i domstol och haft motstridiga intressen i ett mål om överprövning av en offentlig upphandling avseende

”drift av hjälpmedelsverksamhet för förbrukningshjälpmedel”. A hade då varit ombud för Bolag I och hade därefter löpande biträtt Bolag I. B:s uppdrag åt Landstinget 2013 hade gällt biträde inför en efterföljande upphandling, som varit benämnd på samma sätt som den tidigare upphandlingen 2010 och varit riktad till samma krets av anbudsgivare som då.

Nämnden fann att B varit förhindrad att åta sig uppdraget 2013 för Landstinget och gjorde följande bedömning.

Vid B:s antagande av uppdraget 2013 för Landstinget, har en beaktansvärd risk för uppkomsten av intressekonflikt förelegat som varit förtroendeskadlig. Förhållandena måste för henne ha framgått av det efter byråsamgåendet med Advokatfirman F i A-stad sammanförda klient och motpartsregistret hos Advokatbyrån. Med hänsyn till B:s lojalitetsplikt gentemot såväl Landstinget som Bolag I har hon varit förhindrad att ta uppdraget 2013 för Landstinget. Denna bedömning påverkas inte av att Advokatbyrån må ha avböjt att biträda Bolag I mot Landstinget i saken 2013. Även med hänsyn till att det funnits risk för att den kunskap som fanns på byrån genom A:s uppdrag för Bolag I i det tidigare upphandlingsärendet för Bolag I kunnat ha betydelse i saken har sådant hinder förelegat. Genom att ändå åta sig uppdraget 2013 för Landstinget har B åsidosatt god advokatsed.

Ärendet föranledde disciplinpåföljd för B, men ingen åtgärd mot A. En ledamot var av skiljaktig mening och bedömde att varken A eller B hade brutit mot god advokatsed. Beslutet finns att läsa i dess helhet på hemsidan.

Ett annat ärende behandlade advokatuppdrag som särskild granskare. I det ärendet hade advokaten A utsetts till särskild granskare i en bostadsrättsförening. Advokaten hade tidigare företrätt dels föreningen, dels en föreningsmedlem (Z). Föreningens ombud gjorde en anmälan till Advokatsamfundet gällande intressekonflikt, och nämnden fann sådan föreligga genom följande bedömning.

Nämnden konstaterar inledningsvis att en särskild granskare ska utföra sitt uppdrag helt opartiskt och obundet.

De uppdrag som A haft för föreningen och för Z har enligt nämndens mening inneburit i vart fall risk för att en intressekonflikt skall kunna uppkomma. A borde därför inte ha åtagit sig uppdraget som särskild granskare. Genom att ändå göra det har han åsidosatt god advokatsed. Nämnden konstaterade vidare att, i den mån uppdraget inte var avslutat, det ålåg A att omgående frånträda uppdraget som särskild granskare (16/2064).

ii) Humanjuridik

Inom områdena för brottmål och familjerätt redogörs nedan för några ärenden i vilka frågorna varit hänförliga till a) uppdrag som målsägandebiträde i mål där tidigare klient på byrån var misstänkt för brott, b) brister i jävskontroll vid uppdrag som offentlig försvarare i mål där det framkom att tidigare klient var medmisstänkt, c) skyldighet att omgående frånträda och d) jäv på grund av att omständigheter som omfattas av advokatens tystnadsplikt kunnat ha betydelse i saken.

a) Anmälaren X hade varit klient hos Advokatbyrån sedan 2011 fram till december 2015, senast i ett LVU-ärende. Han hade företrätts av olika advokater på byrån. I februari 2016 åtog sig advokat A, också verksam på Advokatbyrån, uppdrag som målsägandebiträde för Z i ett mål där X varit misstänkt för brott mot Z. I disciplinärendet anförde A att han hade vetat om att X i det aktuella målet hade valt en advokat på annan byrå som försvarare och att han då med facit i hand hade gjort en något förhastad bedömning i frågan om jäv. Nämnden höll med, och gjorde följande bedömning.

Av utredningen framgår att X under flera års tid biträtts av advokater som har varit verksamma vid samma advokatbyrå som A. Mot bakgrund härav har det förelegat hinder för A att åta sig det aktuella uppdraget för Z mot X. Genom att ändå åta sig uppdraget har A brutit mot god advokatsed (17/0210).

b) Advokat A hade varit förordnad som ställföreträdare och offentlig biträde åt X i ett LVU-mål under 2014/2015. I maj 2016 erhöll han förordnande som offentlig försvarare för Y. Det visade sig sedan att X var medmisstänkt i målet, vilket ledde till att huvudförhandlingen fick avbrytas och A entledigas på grund av jäv.

A anförde att han vid förordnandet genomfört sedvanlig jävskontroll, men att X då inte var antecknad som misstänkt i förordnandets ingress. De medmisstänkta fullständiga namn och deras försvarare framkom först vid en första genomgång av förundersökningsprotokollet. Vid det tillfället förbisåg han att utföra jävskontroll på X, vilket han borde ha gjort. Det ansåg nämnden också, och gjorde följande bedömning.

A:s uppdrag för X i målet enligt LVU i förvaltningsdomstolen har utgjort hinder för honom att vara offentlig försvarare för Y i brottmålet där X var medåtalad. Så snart som A upptäckt förhållandet har det ålegat honom att underrätta klienten och att hos tingsrätten begära att bli entledigad från uppdraget som offentlig försvarare. Av utredningen framgår att A

inte gjort någon jävskontroll när det framkom att X var medmisstänkt i målet. Härigenom har han åsidosatt sina plikter som advokat (16/2361).

c) Advokat A hade 2010/2011 företrätt X i ett vårdnadsmål avseende X:s dotter Y. I mars 2017 förordnades han som offentlig försvarare för Z, som stod åtalad för medhjälp i mål om egenmäktighet med barn. Målet handlade om att Y hade blivit bortförd och X var målsägande.

Advokaten anförde att han i samband med att han den 27 mars hade mottagit förundersökningsprotokollet hade insett att X var en tidigare klient till honom i ett vårdnadsmål. Därefter hade han samtalat med bl.a. Advokatsamfundet och tingsrätten. Några dagar in i april begärde han sitt entledigande. Nämnden fann att det ålegat A att frånträda tidigare än vad som skett och gjorde härvid följande bedömning.

Av utredningen framgår att A tidigare företrätt X i mål rörande ensam vårdnad om barnet Y. Efter att Y varit bortförd har åtal väckts om egenmäktighet med barn där X varit målsägande. A borde, så snart han mottagit förundersökningsprotokollet den 27 mars, och insett att X var hans tidigare klient omgående ha frånträtt uppdraget. Genom att inte göra det har han åsidosatt sina plikter som advokat (17/0694).

d) Advokat A hade företrätt Z, i fråga hänförlig till ett skuldebrev. Motpart var en av Z:s söner, X. I målet gjorde A för Z:s räkning gällande att Z saknat rättskapacitet.

X kom efter Z:s bortgång att klandra hennes testamente på grunden att Z saknat rättskapacitet vid undertecknandet. A åtog sig då uppdrag för X:s syskon, mot X och anförde motsatsen. X gjorde i disciplinärendet gällande att det förelegat jäv. Nämnden gjorde bedömningen att A hade varit förhindrad att åta sig uppdraget för syskonen. Motiveringen var följande.

... av utredningen [framgår] att A inte har företrätt Z vid upprättandet av det klandrade testamentet. Med hänsyn till A:s uppdrag för Z bl.a. i fråga om hennes rättskapacitet måste det anses ha förelegat en beaktansvärd risk för att omständigheter som omfattas av A:s tystnadsplikt gentemot Z haft betydelse för X:s syskon. Utredningen ger inte stöd för ett antagande att Z skulle ha velat lösa A från denna tystnadsplikt. A borde därför inte ha åtagit sig uppdraget för X:s syskon. Genom att ändå göra det har han åsidosatt sina plikter som advokat (16/1021).

Fakturering; krav på uppgift om vem biträdet avsett

Disciplinnämnden har under året behandlat ett par ärenden i vilka advokaten fakturerat annan än den åt vilket biträdet lämnats. Omständigheterna har varit sådana att faktureringen har skett utan att det tydligt framgått att fakturorna avsett biträde åt annan. Nämnden har påtalat att förfarandet då strider mot god advokatsed.

Ett av avgörandena publicerades. I det hade advokaten (A) biträtt Bolaget I och privatpersonen X i samband med en överlåtelse av aktier i Bolaget II. A tillställde sedan Bolaget II sina fakturor för biträdet.

A anförde att hans klienter bett honom tillstålla Bolaget II fakturorna och påpekade att han i det sammanhanget noga hade markerat att det inte förändrade den ursprungliga betalningsskyldigheten, att det kunde föranleda förmånsbeskattning och att han på fakturorna noggrant behövde anteckna vad debiteringen avsåg.

Nämnden fann att det av fakturorna inte tydligt framgick att arbetet avsett biträde åt Bolaget I och X och gjorde följande bedömning.

Av utredningen framgår att advokaten A har fakturerat Bolaget II utan att det tydligt framgått att fakturorna avsåg biträde åt X och Bolaget I.

Härigenom har han allvarligt åsidosatt god advokatsed. Att klienterna anvisat bolaget som fakturamottagare föranleder ingen annan bedömning. Särskilda skäl att ålägga straffavgift förelåg och advokaten tilldelades varning med straffavgift 20 000 kr (17/0456).

Frågeställningen var i vissa delar liknande i ärende 17/0534. I det hade advokaten A biträtt bl.a. Bolaget I och skickat fakturan till Bolaget II.

Advokaten anförde med hänvisning till Peyron, Advokatetik – en praxisgenomgång, 2010, s. 69 f. och där nämnda disciplinnämndsavgöranden, att anvisningen om annan fakturamottagare i hans fall inte kunde misstänkas medföra möjlighet att felaktigt utnyttja fakturan för avdragsrätt i rörelse, eftersom både Bolaget I och Bolaget II bedrev näringsverksamhet som var mervärdesskattepliktig och biträdet var av dragsgill natur.

Nämnden fann emellertid att den faktura som A tillställt Bolaget II omfattat arvode för uppdrag utfört för annan, utan att det framgick av fakturan för vem arbetet utförts och att A härigenom allvarligt åsidosatt sina plikter som advokat.

Ärendet innefattade också fråga om jäv och uttalanden om tidigare klient i inläga till domstol. Särskilda skäl att ålägga straffavgift förelåg och advokaten tilldelades varning med straffavgift 20 000 kr.

Hantering och återbetalning av klientmedel

Enligt 7.3.3 VRGA är en advokat skyldig att se till att all bokföring, liksom förvaltningen av klienters penningmedel och värdehandlingar, sker med iakttagande av vad som är föreskrivet i lag och i Advokatsamfundets bokföringsreglemente. Bokföringsreglementet innefattar bestämmelser om bl.a. förvaltning av klientmedel och uppställer krav på exempelvis avskiljande genom insättning på klientmedelskonto och årlig redovisning till klient.

4.6 VRGA innehåller regler om slutfakturering och redovisning av klientmedel. 4.6.1 VRGA ålägger advokaten att, när ett uppdrag slutförts eller upphört på annat sätt, utan dröjsmål tillstålla klienten slutfaktura om inte endast delfakturering tillämpats. Av 4.6.2 VRGA följer att ett saldo klienten tillgodo omedelbart ska utbetalas så snart sådant föreligger om inte annat är avtalat eller följer av uppdragets art. I kommentaren står att sistnämnda regel jämväl är ett uttryck för att ett advokatuppdrag normalt sett inte enbart är att förvalta penningmedel.

Disciplinnämnden har under 2017 haft att behandla frågor hänförliga till hantering och återbetalning av klientmedel. I ett ärende kallades advokaten till personlig inställelse inför nämnden. Advokaten (A) hade 2009 mottagit penningmedel och en postväxel, hänförliga till ett hävt beslag, för anmälaren X:s räkning. X anmärkte bl.a. på att hon sedan inte fått tag i A, att hon inte fått någon faktura eller redovisning av utfört arbete och inte fått medlen återbetalda förrän långt senare (och då bara en del av beloppet).

Nämnden fann att A saknade kännedom om vissa grundläggande regler, som en advokat i sin verksamhet har att iakttä, framför allt när det gäller förvaltning av klientmedel. Nämnden konstaterade att A i flera olika hänseenden hade brustit i omsorg, noggrannhet och övriga plikter som advokat i förhållande till X och vid hanteringen av de penningmedel och den värdehandling som A mottagit. Nämnden framhöll härvid särskilt nedanstående förhållanden.

Av utredningen framgår att A förvarat de penningmedel och den postväxel som tagits i beslag från X, utan att detta haft samband med något advokatuppdrag och utan att särskilda skäl har förelegat.

Av A:s egna uppgifter framgår att hon inte satt in de mottagna penningmedlen på ett klientkonto i X:s namn, vilket borde ha skett med hänsyn till beloppets storlek, och att hon inte heller för något år har tillstållt X redovisning för de inestående medlen eller för den mottagna värdehandlingen.

Nämnden konstaterar att det ärende som enligt A rört arvs- och bodel-

ningsfrågor måste anses avslutat i vart fall 2009, och att A därefter varit i väsentligt dröjsmål med att utfärda slutfaktura för det arbetet. Härtill framgår att den faktura A utställt den 20 november 2014 har haft ett oriktigt innehåll med avseende på vad arbetet enligt A har innefattat.

Vidare framgår att A i tiden efter det att fakturan av den 20 november 2014 har utställts, vid två tillfällen i skrivelser till X oriktigt uppgett att hon ur inestående medel tillgodogjort sig betalning med 60 000 inklusive moms, trots att hon utan svårighet hade kunnat kontrollera uppgiften. Hon har också felaktigt meddelat X att ränta med ett betydande belopp skulle utbetalas till X.

Nämnden konstaterar härutöver att A först den 2 september 2015 utbetalat de medel hon mottagit redan den 12 juni 2009. Detta innebär enligt nämndens mening att A varit i ett synnerligen långt dröjsmål med återställandet av medlen. Detsamma gäller för återställandet av den värdehandling som hon förvarat för X:s räkning.

Nämnden bedömde att A genom vad som förevarit allvarligt åsidosatt sina plikter som advokat, men fann att påföljden kunde stanna vid en varning som förenades med högsta möjliga straffavgift, dvs. 50 000 kr (16/0969).

I ett annat ärende var omständigheterna att advokaten A, efter att dennes uppdrag som skiftesman i ett dödsbo avslutats och han tillgodogjort sig arvode från klientmedelskontot, erhållit en felaktig inbetalning om 50 000 kr. Inbetalningen gjordes i slutet av augusti 2016, men återbetalning av medlen kom inte att ske förrän efter jul samma år. Nämnden konstaterade att advokaten genast borde ha utrett var det inbetalade beloppet kom ifrån och vad det avsåg samt att advokaten genom att inte göra det allvarligt åsidosatt sina plikter som advokat. Varning tilldelades (17/0067)¹.

I ytterligare ett annat ärende framgick av utredningen att advokatbyrån, i avvaktan på disciplinnämndens beslut, innehöll klientmedel som man varit skyldig att omgående utbetala. Nämnden fann att det var en omständighet som innebar ett åsidosättande av god advokatsed (17/0633).²

1 Ärendet innefattade även fråga om bl.a. att handläggningen dragit ut på tiden, och nämnden fann att advokaten även i det avseendet hade åsidosatt god advokatsed.

2 Ärendet var ett principalärende, i vilket den biträdande jurist mot vilken anmärkningar riktades också befanns ha åsidosatt god advokatsed genom att i) ha varit i sådant dröjsmål med att tillställa klienten en dom från migrationsdomstolen att det påverkat klientens förutsättningar att få saken prövad i högre instans, ii) ha tagit betalt två gånger och iii) inte ha hanterat ärendet med den omsorg som krävts. Principalen befanns ha brustit i sin övervakningsplikt och tilldelades erinran.

Bristande kommunikation med klienten

Advokatens skyldighet mot klienten vad gäller information, kommunikation och samråd har kommit till nämndens prövning i ett par ärenden under året. Här kan nämnas två beslut i vilka nämnden fann att bristerna i dessa avseenden var av sådan omfattning att varning tilldelades.

I det första ärendet hade advokaten (A) biträtt klienten (X) i en tvist mot ett försäkringsbolag. X framställde anmärkningar mot A bl.a. vad gällde att A gjort sig svår att nå, inte återkommit vid kontaktförsök och inte meddelat X att hovrätten fattat beslut om att inte meddela prövningstillstånd, utan istället iscensatt att det fortfarande fanns en tidsfrist. Nämnden gjorde följande bedömning.

Av utredningen framgår att A brustit i sin sanningsplikt mot klienten genom att låta honom tro att målet ännu inte var avgjort i hovrätten. Vidare framgår att A brustit i att kontakta X trots dennes många försök att nå honom, och att A inte har hanterat X:s uppdrag med den omsorg och tillbörliga skyndsamhet som krävts. A har, mot bakgrund av arten och omfattningen av försummelse, härigenom allvarligt åsidosatt sina plikter som advokat (17/0270).

I det andra ärendet hade advokaten (A) företrätt klienten (X) och dennes maka i en tvist rörande skadeståndskrav för fel i besiktning. X hade framställt en rad anmärkningar mot A gällande bl.a. att A misskött uppdraget, varit i dröjsmål och underlåtit att lämna sina huvudmän information. Nämnden fann att A i betydande omfattning och i flera hänseenden brustit i information, kommunikation och samråd i förhållande till klienten. I sin bedömning fann nämnden dessutom bl.a. följande:

- att A i förhållande till X varit i dröjsmål med utkast till sakframställan inför huvudförhandlingarna i tingsrätt och hovrätt och med utkast till överklagande till Högsta domstolen, och att A inte följt en överenskommelse med X beträffande framtagande av skrivelse till hovrätten rörande rättegångskostnader.
- att A inte informerat sina huvudmän om att huvudförhandling i hovrätten varit utsatt till visst datum och därefter om att förlikningssammanträde i hovrätten inte satts ut så som han tidigare meddelat X.
- att A inte i god tid informerat X om att hovrätten satt ut ett förlikningssammanträde visst datum, och inte tillställt sina huvudmän av motparten ingivna handlingar i hovrätten eller ens informerat om att motparten överklagat tingsrättens dom och sedan utvidgat och utvecklat sitt överklagande samt begärt avvisning av hans huvudmäns överklagande.

- att A utan att informera sina huvudmän härom gett in ett yttrande över motpartens anslutningsöverklagande till hovrätten.
- att A, utan att först kontakta sina huvudmän och efterhöra deras inställning, har tagit kontakt med motpartsombudet för att efterhöra om det fanns förutsättningar för ett förlikningssammanträde.

Slutligen fann nämnden också att A brustit i omsorg och noggrannhet vid fakturering till klienten (16/0059).

God advokatsed efter beslut från Konsumenttvistnämnden

Advokatsamfundets konsumenttvistnämnd (KTN) är en nämnd för alternativ tvistlösning som prövar arvodestvister eller andra ekonomiska krav, som en konsument riktar mot en advokat eller advokatbyrå. KTN inrättades den 11 januari 2016 och disciplinnämnden har under 2017 för första gången behandlat ärenden där anmärkningarna hänfört sig till arvode och där anmälaren först framställt krav till KTN och fått ett beslut om nedsättning därifrån.

I ett av ärendena hade advokaten (A) biträtt anmälaren (X) vid en boutredning och i faktura debiterat 35 625 kr inklusive moms. X hade framställt krav mot A till KTN, som i beslut den 31 maj 2016 satte ned fakturan med 1 250 kr. Som skäl för sitt beslut angav KTN att det av utredningen framgick att A hade promenerat till och från ett möte och debiterat 2 500 kr för gångtiden om sammanlagt en timme. A hade enligt KTN varit skyldig att överväga vilka andra och för X mindre kostsamma alternativ i fråga om färd sätt som funnits att tillgå, t.ex. att åka taxi eller färdas med kollektivtrafik, för en avsevärt mindre kostnad. Den del av arvodet som hänförde sig till gångtiden bedömdes oskälig och sattes ned till hälften av beloppet.

I yttrande till disciplinnämnden gjorde A gällande att frågan om skäligheten, genom KTN:s beslut, redan bedömts av Advokatsamfundets behöriga organ. Disciplinnämnden konstaterade genom följande skrivning att KTN:s prövning inte innebar att frågan om eventuellt åsidosättande av god advokatsed hade bedömts:

Det förhållandet att Konsumenttvistnämnden har satt ned A:s ersättning avseende tidsspillan innebär inte att frågan huruvida han därigenom har åsidosatt god advokatsed är bedömd.

Enligt nämndens mening har A inte vid sin fakturering åsidosatt god advokatsed.

Utredningen visar inte heller i övrigt att A har brutit mot god advokatsed. Anmälan föranleder därför inte någon åtgärd (16/1631).

I ett annat ärende hade advokaten (A) fakturerat klienten (X) 15 000 kr inklusive moms för biträde med rådgivning beträffande medlemskap i en samfällighetsförening. X hade gett in ett krav mot A till KTN, som i beslut den 12 maj 2017 satte ned fakturan med 7 000 kr. Som skäl för beslutet angav KTN bl.a. att A, mot bakgrund av vad som framkommit om uppdragets omfattning, art, svårighetsgrad och resultat, fick anses skäligen tillgodosedd med ett arvode om 8 000 kr inklusive moms.

När X:s anmärkningar mot A prövades disciplinärt gjorde disciplinnämnden följande bedömning.

Den omständigheten att Konsumenttvistnämnden har satt ned ett arvode innebär inte automatiskt att debiteringen skett i strid mot god advokatsed.

Det arvode som en advokat debiterar ska vara skäligt. För att debitering av arvode ska kunna föranleda disciplinär åtgärd krävs enligt praxis att det är fråga om en flagrant överdebitering. Av den utredning som presenterats i ärendet hos disciplinnämnden framgår inte att så är fallet i fråga om A:s nu aktuella debitering. Anmälan i denna del föranleder därför inte någon åtgärd (17/0341).

Ytterligare avgöranden från disciplinnämnden

Här följer exempel på ytterligare beslut som disciplinnämnden fattat under året.

i) Erinran

- Advokat hade inte kommit in med föreskrivet revisorsintyg för räkenskapsåret 2015 (16/1540, 16/1574, 16/1610).
- Advokat hade kommit in med revisorsintyg för 2015 sent och först efter upprepade påminnelser, vilket försvårat Advokatsamfundets handläggning och tillsyn (16/1460).
- Advokat hade inte uppfyllt utbildningskravet för år 2015 (16/1560).
- Advokat hade inte uppfyllt utbildningskravet något av åren 2014 eller 2015. Vidare hade skatt, sociala avgifter och mervärdesskatt varken redovisats eller betalats i rätt tid och med rätt belopp samt årsredovisningarna upprättats för sent (16/1181).
- Advokat hade varit i dröjsmål med att besvara anmälarens brev (17/0766).

- Advokat hade inte utfört uppdraget med omsorg och tillbörlig skyndsamhet och inte besvarat klientens meddelanden utan dröjsmål (17/0043).
- Advokat hade varit i dröjsmål med att avge slutredovisning (16/1194).
- Advokat hade inte i tid inställt sig till tingsrättens huvudförhandling, vilket lett till att tredskodom meddelats (16/1085).
- Advokat hade varit i dröjsmål med att komma in med yttrande till tingsrätten (17/0413).
- Advokat hade i skrivelse till tingsrätten uttryckt sig på sätt som framstått som nedsättande för bl.a. motparten. Påståendena kunde inte anses ha varit påkallade för att tillvarata klientens intressen (16/1852).
- Advokat hade tagit direktkontakt med motparten trots att denne företrätts av ombud (16/1041, 17/0448).
- Advokat hade medverkat till en oklar förlikning (16/0964).
- Advokats agerande hade sammantaget syftat till att förhala processen i tingsrätten (16/0378). Publicerat.
- Advokat hade varit ombud för ena föräldern i en vårdnadstvist och samtidigt målsägandebiträde för barnen som vårdnadstvisten avsåg (16/1955).
- Advokat hade i olika hänseenden hanterat uppdraget som testaments-exekutor och boutredningsman på sådant sätt att hon ådragit dödsboet onödiga kostnader och låtit ärendet dra ut på tiden (16/1392).
- Advokat hade meddelat ett bodelningsbeslut som innehållit flera felaktigheter och hade därmed inte utfört uppdraget med den noggrannhet och omsorg som krävts (16/1851).
- Advokat hade först i hovrätten, som inte meddelade prövningstillstånd, åberopat bevisning rörande storleken på skada (16/1970).
- Advokat hade inte närmare upplyst klienten om möjligheterna att erhålla rättshjälp (16/1985).
- Advokat hade utan att i förväg kontakta motpartsombudet närvarat vid klientens hämtning av dennes dotter hos motparten (16/1358).
- Advokat hade inte kunnat återfinna den akt som tillhörde anmälares ärende (16/1263).
- Advokat hade lämnat uppgifter om klienten till ett finansbolag i strid med klientsekretessen (16/1049).
- Advokat, som var företagsrekonstruktör, hade tillställt Tillsynsmyndigheten i konkurser (TSM) kopior av fattade beslut avseende lönegaranti först efter två påminnelser från TSM om att så skulle ske. Vidare hade beslut avseende lönegaranti, som av advokaten expedierats till länsstyrelsen, makulerats på grund av felaktigt angivna belopp (16/2141).
- Advokat hade inte i tillräcklig utsträckning undersökt ny bolagsföreträda-

res behörighet att företräda bolaget. Omständigheterna hade varit sådana att det funnits särskilda skäl för honom att i vart fall kontrollera att kallelse till bolagsstämman skett i behörig ordning eftersom inte samtliga aktieägare varit närvarande (16/0472, 16/0480).

- Advokat borde omgående, när det stod klart för honom att han var förhindrad att företräda klienten vid huvudförhandlingen i tingsrätten, ha underrättat klienten om detta och hos tingsrätten begärt sitt entledigande (16/1022).
- Advokat borde inte, oaktat att klienten bett om det, ha medverkat till att föra ut vissa uppgifter via advokatfirmans hemsida (16/1141). Publicerat.

ii) Varning

- Advokat hade inte uppfyllt utbildningskravet 2015, och hade tidigare tilldelats erinran för att inte ha uppfyllt utbildningskravet 2013 och 2014 (16/1620). Publicerat.
- Advokat hade 2014 vidtagit otillåtna värdeöverföringar vilket anmärkts på i revisionsberättelsen. Trots det hade advokaten även 2015 vidtagit otillåtna värdeöverföringar (14/1058).
- Advokat hade försummat att överklaga hovrättens dom (17/0576).
- Advokat hade inte kommit in med överklagande inom föreskriven tid (16/1806).
- Advokat borde ha utrett med klienten huruvida denne ville överklaga eller inte (17/0090).
- Advokat borde, när klienten förklarat att hon ville överklaga tingsrättens dom, trots att advokaten inte mottagit klientens godkännande av utkastet eller fullmakt, ha sett till att överklagande gavs in till tingsrätten före klagotidens utgång (17/0004).
- Advokat hade delgett klienten migrationsdomstolens dom först efter att överklagandefristen löpt ut (17/0025).
- Advokat hade vid upprepade tillfällen inte kommit in med yttrande till tingsrätten inom förelagd tid. Underlåtenheten hade fördröjt tingsrättens handläggning, och tingsrätten hade bedömt att advokaten genom sitt agerande visat sådan oaktsamhet att han avvisats som ombud (17/0416).
- Advokat hade inte kontrollerat tidpunkten för delgivning av testamente, vilket fått till följd att klandertalan väckts för sent (16/2133).
- Advokat hade varit berusad när han skulle uppträda som offentlig försvarare (16/0949).
- Advokat hade, trots att han tilldelats disciplinär påföljd för att inte ha hanterat ett uppdrag med omsorg och tillbörlig skyndsamhet och

trots upprepade påstötningar från anmälaren, fortsatt att inte hantera uppdraget med den omsorg och tillbörliga skyndsamhet som krävts (16/0426).

- Advokat hade i yttrande till Advokatsamfundet lämnat oriktig uppgift och åsidosatt sin sanningsplikt gentemot disciplinnämnden (16/1450).

iii) Varning med straffavgift

- Advokat hade inte kommit in med begärt yttrande till Advokatsamfundet (16/1288, 17/0352, 17/0783, 17/0850, 16/1181, 16/1443, 17/0416, 17/1412).
- Advokat hade, trots tidigare tilldelade disciplinpåföljder och ytterligare upprepad tillskrivning, fortfarande inte kommit in med föreskrivna revisorsintyg för 2014/2015 och 2015/2016 (17/0735).
- Advokat hade yrkat ersättning för samma kostnad avseende resa och tidsspillan i flera olika mål vid tingsrätten, och borde ha sett till att kostnadsräkningarna som gavs in till tingsrätten innehöll redogörelse över korrekta kostnader (17/0173).
- Advokat borde ha haft ett mer ordnat underlag för sina lämnade uppgifter. Vidare hade advokaten brustit i noggrannhet vid utformandet av kostnadsräkning avseende vad som yrkats i ersättning för tidsspillan (16/1863).
- Advokat hade utan rättens tillstånd lämnat en pågående huvudförhandling som avgjordes i hans huvudmans utvevaro. Vidare hade advokaten inte förvissat sig om huruvida hans klient ville överklaga domen och kom därför att överklaga domen för sent (17/0384).
- Advokat hade inte skött uppdrag och överlämnande av uppdrag som boutredningsman i dödsbo med omsorg och tillbörlig skyndsamhet och, när han fick del av krav som inte kunnat anses uppenbart ogrundade, inte anmält skada till sitt försäkringsbolag. Advokaten hade vidare dröjt med att fullgöra sin skyldighet enligt ÄB 19 kap. 14 a §, och inte sett till att dödsboets deklaration av försäljning av bostadsrätt getts in, vilket medfört att dödsboet debiterats kostnadsränta (16/0545).
- Advokat hade brustit i sina kontakter med klienten och inte hanterat uppdraget med erforderlig omsorg. Vidare hade advokaten inte kommit in med en inläga till Migrationsverket i tid, vilket lett till rättsförlust för klienten (16/2233, 16/2414).
- Advokat – som dömts för bokföringsbrott begångna inom ramen för uppdrag som likvidator – hade uppsåtligen gjort orätt i sin verksamhet som advokat. Mot bakgrund av vad advokaten anfört om omständigheterna, och då det av utredningen inte framgick att handlandet medfört

någon vinning för honom själv, fick omständigheterna anses mildrande (16/2194).

iv) Uteslutning

- Advokat hade uppsåtligen gjort orätt i sin verksamhet genom att upprätta och skicka dokument rörande penningöverföringar med mycket betydande belopp och korta betalningsfrister utan att skaffa sig någon relevant kännedom om de bakomliggande förhållandena. Dokumenten var till sitt innehåll och sin utformning sådana att det var ägnade att vilseleda. Inget framkom som föranledde att omständigheterna kunde anses mildrande (16/0996).³
- Advokat hade trots påminnelser inte kommit in med svaromål till tingsrätten och trots upprepade påminnelser och tidigare delbeslut med varning med straffavgift inte kommit in med yttrande till Advokatsamfundet. Vidare hade advokaten inte, trots upprepade påminnelser och trots att han vid två tillfällen tilldelats varning med straffavgift, inte kommit in med revisorsintyg för 2011, 2013 och 2015 samt revisionsberättelse för 2012, och överhuvudtaget inte heller avhört (15/2120, 16/1069).
- Advokat hade trots tidigare disciplinnämndsbeslut och ny tillskrivning inte kommit in med revisorsintyg för 2015. Han hade – trots att han vid muntlig förhandling vid disciplinnämnden så sent som i november 2016 utfäst att intyg skulle ges in inom en månad och anfört att han i fortsättningen skulle kunna sköta sina skyldigheter gentemot Advokatsamfundet – fortsatt att missköta sina skyldigheter och återigen omöjliggjort Advokatsamfundets tillsyn (16/2430).

v) Uttalande

- Advokat borde – vilket han själv medgett – i sina yttranden till hovrätten ha formulerat sig på annat sätt (16/1044).
- Advokat borde, när klienten bett om det, ha tillställt denne en aktbilaga från hovrätten (16/0997).
- Advokat borde ha kontrollerat uppgifterna på en undertecknad fullmakt (16/1821).
- Advokat borde, oaktat att advokaten ansåg uppdrag som målsägandebiträde avslutat, i den föreliggande situationen ha underrättat sin klient

³ Beslutet överklagades till Högsta domstolen, som i dom den 25 september 2017 avslag överklagandet och beslutade att disciplinnämndens beslut om uteslutning skulle stå fast (Ö 671-17).

- om kontakter med motparten och om att motparten ville ha uppgift om kontonummer för betalning (16/0137).
- Advokat borde ha iakttagit större försiktighet vid hanteringen av Facebook. (Advokaten hade av misstag skickat en vänförfrågan till klientens och dennes motparts dotter.) (16/0854)

vi) Ingen åtgärd

- Advokat hade i sitt uppdrag som offentlig försvarare inte åsidosatt god advokatsed genom att vid sitt första sammanträffande med klienten underlåta att lämna honom information rörande reglerna om återbetalningsskyldighet för försvararkostnaderna (16/0588).
- Advokat hade, under omständigheterna att klienten gett till känna att denne förlorat förtroende för advokaten, haft rätt att begära sitt entledigande (16/1843).
- Advokat hade – då klienten i sådan grad inte följt advokatens råd om hur ärendet skulle drivas – haft rätt att frånträda uppdraget (16/0703).
- Advokat, som i egenskap av offentligt biträde haft en skyldighet att i enlighet med klientens instruktion överklaga Migrationsverkets avslagsbeslut, hade agerat i syfte att tillvarata sin klients intresse när hon – då klientens gode man uppställt vissa villkor för en fullmakts undertecknande – kontaktat Överförmyndarnämnden (16/1221). Publicerat.

Disciplinnämndens ledamöter per den 31 december 2017

Advokat Börje Samuelsson, ordförande
Advokat Leif Ljungholm, vice ordförande
Advokat Dan Bullarbo
Advokat Charlotta Falkman
Advokat Magnus Wallander
Advokat Helene Ek Sederholm
Advokat Staffan Bergqvist
Advokat Biörn Riese
Lotty Nordling, offentlig representant
Barbro Holmberg, offentlig representant
Per Westerberg, offentlig representant

Advokatsamfundets generalsekreterare Anne Ramberg deltar i nämndens sammanträden och har rätt att skriva sig skiljaktig.

Disciplinnämndens sekreterare och föredragande: jur. kand. Sofia Rahm och jur. kand. Sonja Rodhe

SVERIGES ADVOKATSAMFUND
LABORATORIEGATAN 4, BOX 27321, 102 54 STOCKHOLM
TELEFON 08-459 03 00 TELEFAX 08-660 07 79
E-POST INFO@ADVOKATSAMFUNDET.SE
WWW.ADVOKATSAMFUNDET.SE